

Foto Wikov

TRADICE ZAVAZUJE

Wikov žije jako výrobce ozubených kol a převodných ústrojí, automobily této značky už patří historii...

TOM HYAN

Krása třicátých let v Československu – dáma s psíkem, nádherná vila a Wikov 40 se speciální karoserií (tzv. Bílý vůz, 1934)

Prodej osobních automobilů Wikov skončil před osmdesáti lety, nákladní přežily hlavně dodávkou pro MNO ČSR až do roku 1940. Vozy z Prostějova nebyly nikdy na československých silnicích častým jevem, vyráběly se v malých sériích s důrazem na kvalitu. Jak praví dobový inzerát: Jsou to vozy neobyčejně dobré. Když vás mijejí na silnici, řeknete *Co to bylo?*, poněvadž byl sotva čas je vidět. A když uvidíte některý parkovat, prohlížíte si jej s obdivem, jako něco skutečně zvláštního, a máte pravdu! Nejlepší automobily totiž dělala firma Wichterle & Kovářik, ale také nejdražší. Zkrátka Wikov je aristokrat mezi vozy. Typickou vlastností všech automobilů Wikov je rychlost. Jejich majitelé nemusejí jezdit v prachu, zvířeném druhými vozy. Jsou sami rychlejší, jsou pány silnice. Rychlosti hodně nad 100 km/h nejsou pro ně zvláštností. A jedou při tom bezpečně, neboť hydraulické brzdy vůz zastaví na několika málo metrech beze smyku. A nízké těžiště vozů umožňuje bezvadné sezení i v prudkých zatáčkách. Jako si u krejčího poručíte stříh a všechny jednotlivosti svého obleku, právě tak si můžete poručit u Wikovu tvar, barvu, čalounění a ostatní detaily svého vozu. Není to vůz pana Každého. Chcete-li

něco zvláštního, naši karosáři předloží k výběru svoje návrhy. Ze všech soutěží elegance odvázejí si Wikovy vždy první ceny a zlaté stuhy jako nejvyšší uznání. Nebylo by i vám příjemným mít vůz, který by nesl takovou pečeť elegance? Ano, tak se psalo v roce 1934. Prospekt pokračuje: Wikov je ideálním vozem pro majitele, který si sám řídí. Je konstruován tak, aby jeho ovládání bylo co nejsnazší a vyžadoval co nejméně obsluhy a pozornosti! Je to vůz pro pánské jezdce, je to vůz pro *sportladies*. V městském provozu i v kopcích budete s ním jezdit většinou na přímý záběr. A jen málokdy přehazovat rychlosti! Ve Wikovu jedete bezpečně. Jeho karoserie jsou stavěny tak, že i v případě havárie již něco vydrží. To je nejlepší vaše pojišťka proti úrazu. Jejich pevná stavba umožňuje řadu let jízdy i po špatných silnicích, aniž by se staly hlučnými. Malá váha vozu není na úkor solidnosti a bezpečnosti, neboť je dosažena rozsáhlým použitím slitin hliníku. Wikov je vyráběn v nevelkých sériích, a tím je umožněno uplatnit na něm nejnovější vymoženosti a zkušenosti... Zrod prvního Wikovu nebyl jednoduchý. V únoru 1924 začala společnost Wichterle & Kovářik, a.s., v Prostějově budovat automobilní oddělení, ►►►

- 1** Dvoubarevný luxusní Wikov 40 vyjíždí z brány prostějovské továrny na titulním snímku dobového prospektu (1934)
- 2** Čtyřmístný dvoudveřový Wikov 40 s karoserií Conduite Intérieure, podle tvaru boční linie zvaný *Labuť* (1933)
- 3** Dopravujte Wikovem, aneb klasický valník 1,5 tuny ještě s původním svislým chladičem na předí (od 1930)
- 4** Dvoudveřové Conduite Intérieure, čtyřmístný vůz sportovního charakteru na podvozku Wikov 40 (model 1935)
- 5** Wikov 35 jako klasický šestisedadlový uzavřený automobil (1933)
- 6** Čtyřsedadlový otevřený Wikov 35 s dvojicí náhradních kol v chromovaných krytech (1933)

► WIKOV (1926–1937)

1

2

3

4

1 Jaroslav Konečník (Wikov 40) si jede pro vítězství ve třídě cestovních vozů do 2000 cm³ na Ecce Homo ve Šternberku (1933)

2 S těmi cyklisty byly vždycky potíže, Wikov 35 ovšem ukazuje předností kapalinových brzd Lockheed na všech čtyřech kolech!

3 Šestisedadlový Wikov 40 na prodlouženém chassis, limuzína s mezistěnou, již s modernizovaným lomeným nárazníkem (1934)

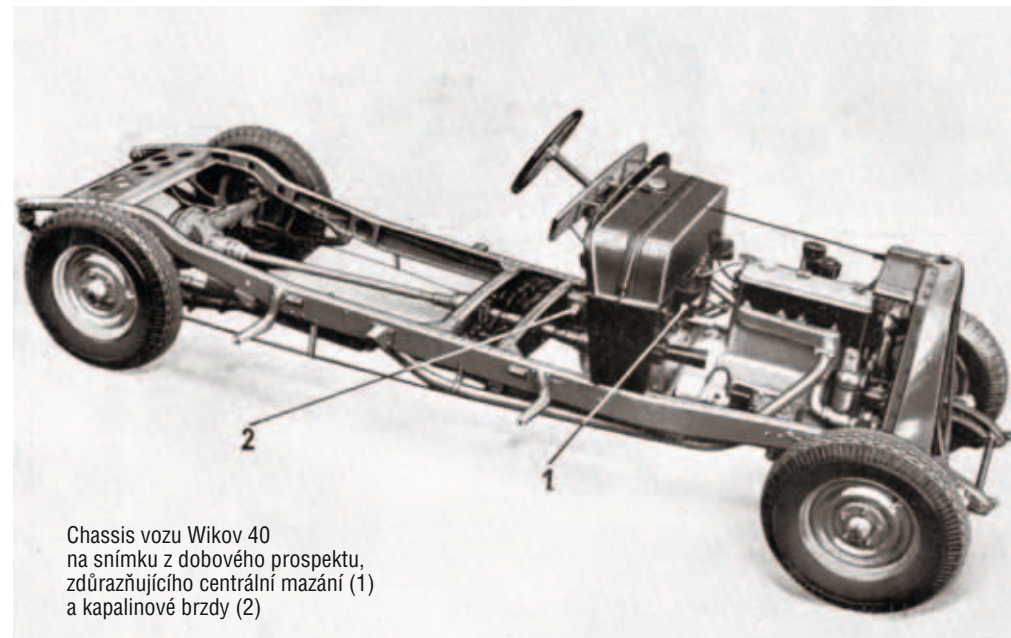
4 Wikov 1,5 tuny v novějším provedení se šikmou přídílí z typu 40 (model 1935)

když dosud vyráběla nejrůznější zemědělské stroje a stacionární motory. Inspirací pro první automobil Wikov se stal italský čtyřválec Ansaldo, již tehdy s ventilovým rozvodem OHC, jehož chassis bylo pro studijní účely zakoupeno. Továrna Wikov nikdy nezdůrazňovala typové označení svých vozů, které opatrovala různými karoseriemi, ale její nejslavnější čtyřválec nesly postupně identifikaci jako typy Wikov 7/28, Wikov 35 a Wikov 40, přičemž dvouciferné číslo vyjadřovalo výkon motoru v koňských silách (1,36 k = 1,0 kW). Široké veřejnosti se první Wikov 7/28 představil na XIX. Mezinárodní výstavě automobilů v Praze ve dnech 3.–11. září 1927. Rozšířil tak počet 258 značek, jejichž automobily byly v té době na území Československa registrovány. Wikov 7/28 vyjel s kapalinou chlazeným řadovým čtyřválcem OHC 1477 cm³ (ø 66 x 108 mm) o výkonu 28 k (21 kW)/2600 min⁻¹, třístupňovou převodovkou a žebřinovým rámem pro různé druhy karoserií, otevřené i uzavřené osobní, ale i jako lehké užitkové (nechyběly ani tehdy populární snímácké karoserie, kdy se nástavba osobní vyměnila za nákladní).

Odpočátku byl nositelem řady pokrokových řešení, o ventilovém rozvodu OHC jsme už hovořili, ale vůz vynikal také dvanáctivoltovou elektrickou výzbrojí (tehdy běžně 6 V), v roce 1929 obě tuhé nápravy dostaly třecí tlumiče pérování a roku 1930 dokonce kapalinové brzdý Lockheed. V roce 1930 byl také zvýšen výkon motoru na 32 k (24 kW)/3000 min⁻¹. Vůz běžně dosahoval největší rychlosti 90 km/h. Kolik se jich vyrobilo, není známo, do roku 1932 to bylo jen 170 až 250 exemplářů. Další vývoj přinesl v roce 1930 zvětšení objemu čtyřválcem na 1740 cm³ (ø 72 x 107 mm) a výkonu na 35 k (26 kW)/2800 min⁻¹, takže automobil dostal jméno Wikov 35. Odpočátku vynikal kapalinovými brzdami, rovněž kapalinové tlumiče pérování nahradily od roku 1931 původní třecí. K dispozici byly podvozky s rozvorem náprav 2800 nebo 3000 milimetrů, znovu využívané k různým karoseriím. Do roku 1934 vyjelo z prostějovské továrny asi 150 až 200 vozů. Následovala poslední proměna na Wikov 40, kdy objem válců vzrostl na 1940 cm³ (ø 76 x 107 mm) a výkon nejprve na 40 k (29 kW)/

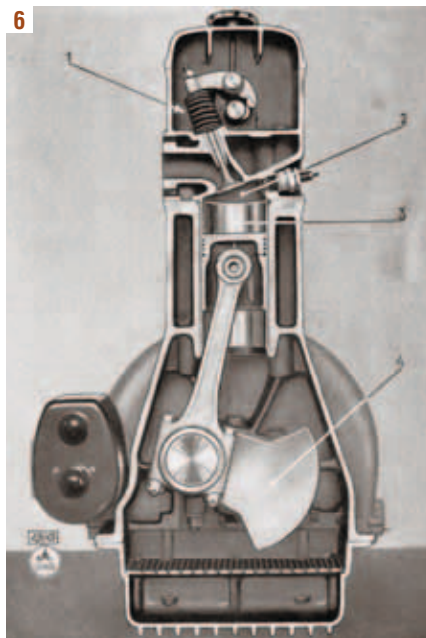

5

Chassis vozu Wikov 40 na snímku z dobového prospektu, zdůrazňujícího centrální mazání (1) a kapalinové brzdý (2)

6

2800 min⁻¹, později zvýšeném na 43 k (32 kW)/3000 min⁻¹. V roce 1931 si mohli návštěvníci Pražského autosalonu prohlédnout aerodynamický Wikov 35 zvaný Kapka, opatřený proudnicovou karoserií, který se však sériově nerealizoval. Dnes si můžete jeho repliku (i největší sbírku dochovaných vozů Wikov na světě) prohlédnout v automobilovém muzeu Veteran Arena v Olomouci. Vozů Wikov 40 se vyrobilo asi také jen 150 kusů. Největší sérii automobilů Wikov zaznamenal lehký nákladní 1,5 tuny, nejprve s motorem typu 35, ale od roku 1932 až do konce dodávek z většího typu 40. Nechyběly ani malé autobusy, celková produkce užitkových vozů překročila 350 kusů. Výroba automobilů s důrazem na vysokou kvalitu však byla pro firmu nerentabilní, a tak po poklesu odbytu v roce 1936 ustala, přičemž poslední osobní automobily Wikov odebrali zákazníci před osmdesáti lety. Pokusy o lidový vůz a luxusní osmiválec ztroskotaly. Nový podnik Wikov Industry, znovuzrozený potomky Wichterlů, je od roku 2004 úspěšným výrobcem převodných ústrojí. ■

► WIKOV 40 (1934)

POHÁNĚCÍ SOUSTAVA – kapalinou chlazený řadový čtyřválec Wikov, uložený podélně vpředu, OHC 2V (řetěz Triplex); jeden karburátor Zenith/Solex 30; 1940 cm³ (ø 76 x 107 mm); 5,2:1; 40 k (29 kW)/2800 min⁻¹; jednokotoučová suchá spojka, třístupňová převodovka s řazením na podlaze (3,09 – 1,51 – 1,00 – Z 3,82); stálý převod 3,818; pohon zadních kol. Elektrická výzbroj 12 V, akumulátory Varta 2x 6V/75 A.h, dynamo a spouštěč Bosch.

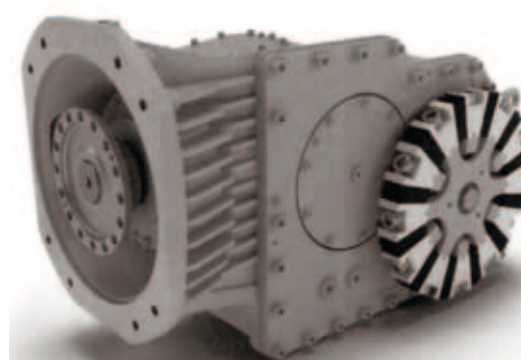
PODVOZEK – žebřinový rám ze dvou lisovaných podélníků a pěti příček; tuhé nápravy, odpružené podélnými listovými perý; kapalinové tlumiče; bubnové kapalinové brzdý Lockheed; řízení šnekem a kladkou; pneumatiky 5,50 – 18.

ROZMĚRY A HMOTNOSTI – rozvor náprav 3000 nebo 3250 mm; rozchod kol 1280 mm; hmotnost podvozku od 850 kg; pohotovostní hmotnost 1150 až 1400 kg podle karoserie; objem palivové nádrže 40 l.

PROVOZNÍ VLASTNOSTI (údaje výrobce) – největší rychlost 105 km/h; spotřeba paliva 11–13 l/100 km a oleje 0,2–0,25 l/100 km.

5 Čtyřmístný faeton Wikov 40, vítěz Soutěže elegance v Luhačovicích (1932)

6 Příčný řez čtyřválcem 1940 cm³ s vyznačením rozvodu OHC (1), patentovaného opracovaného spalovacího prostoru (2), vyměnitelné kalené ocelové vložky válce (3) a protizávaží klikového hřídele (4)

Původní a dnešní modernizované logo Wikov Industry spolu s jedním z nových výrobků (převodovka pro kolejová vozidla)

